

De kleine
Ontstressen

voor
dummies[®]

Allen Elkin

BBNC
uitgevers

Amersfoort, 2016

Inhoud

Inleiding	11
Hoofdstuk 1: Inzicht in stress krijgen	15
Waar de stress vandaan komt	16
De tekenen en symptomen van stress onder ogen zien	17
Begrijpen hoe stress je ziek kan maken	18
Stress is besmettelijk	20
Kan stress positief zijn?	21
Stress verklaard	21
Hoe het stressballetje aan het rollen kwam	22
Inzicht in de veranderingen die door stress ontstaan	23
Stress begrijpen is zo eenvoudig als het ABC	25
Omgaan met stress	26
1. Stressoren aanpakken (A)	26
2. De beleving aanpakken (B)	26
3. De respons aanpakken (C)	26
Hoofdstuk 2: Klaar voor minder stress?	27
Meten hoe gestrest je bent	28
Ga op je gevoel af	28
De index voor symptomen van stress	28
Identificatie van stressoren	30
Een stressdagboek bijhouden	32
Hoe je je stressdagboek bij moet houden	32
Enkele tips voor je begint	34

Hoofdstuk 3: Je lichaam ontspannen	35
Stress kan een zware last zijn	35
Doe een lichaamsscans	37
Haal je wel goed adem?	38
Als je beter ademhaalt, voel je je ook beter.	40
Het verfrissende gapen	41
Gespannen op weg naar ontspanning	42
Progressieve ontspanning uitproberen	42
Beheers je lichaam met je geest – gebruik de kracht van suggesie	44
Je stress uitrekken	47
Een energiestoot van drie minuten nemen	47
Nog meer manieren om je te ontspannen	48
Hoofdstuk 4: Je geest tot rust brengen.	49
Ongewenste gedachten afremmen	50
Je gedachten sorteren	50
Controle over je denken	51
Bezorg jezelf wat afleiding	54
Gebruik je fantasie	54
Piekeren? Ik?	56
Niets doen: meditatie is goed voor je	58
Zo gaat mediteren	58
Meditatieve ademhaling	59
Mediteren met een mantra	60
Jezelf hypnotiseren	61
Verrassing!	61
Een lichte trance opwekken	61
Hoofdstuk 5: Minder stress met mindfulness	63
Mindfulness onder de loep	64
Hoe mindfulness je stress kan verminderen	66
Vaardig worden in mindfulness	68
Benut je ademhaling	68

Je dagelijkse routines herzien	69
Leren je los te maken	70
Je aandacht sturen	72
Hoofdstuk 6: De geheimen van stressbestendig denken	73
Hoe je denken tot stress kan leiden.	74
Inzicht in stressverwekkend denken	74
Je denkfouten	76
Dramatiseren	77
De bloedhekel	77
Doemdenken	78
Generaliseren	78
Gedachtelezen en overhaaste conclusies trekken.	79
Minderwaardigheid?	80
Dingen persoonlijk opvatten	80
Emotioneel redeneren	81
Filteren	82
Overdrijven en bagatelliseren	82
Moeten en mogen	83
Je positieve innerlijke dialoog	84
Stressbestendige waarden, doelen en attitudes	85
Je waarden en doelen verduidelijken	86
Je dankbaar tonen	88
Optimisme in ere houden.	89
Lachend op weg naar minder stress	90
Doe iets goeds voor een ander	91
Voeg een spirituele dimensie toe	92
Hoofdstuk 7: Stress bij boosheid en piekeren wegnemen	95
Je boosheid te boven komen	95
De voors en tegens van boosheid.	97
Niet zo driftig!	98
Je gedachtepatroon wijzigen	99
Minder piekeren	105

Pieker je te veel?	105
Je zorgen in beeld brengen	106
Inzicht in je zorgen	107
Je bezorgdheid onder controle krijgen en verminderen . . .	109
Doorbreek je zorgencyclus	110
Corrigeer je denkfouten	111
Aan je zorgen ontsnappen	112
Hoofdstuk 8: Communiceren met minder stress	117
Begin met luisteren	118
Een lesje in luisteren	118
Nu is het jouw beurt om te spreken	121
Je assertiviteit testen	122
Hoe assertief ben je?	123
Niet te heet, niet te koud – precies goed	125
Assertiever worden	126
Kijk hoe je dingen zegt	126
Zeg (o zo vriendelijk) ‘nee’	127
Omgaan met lastige mensen	127
Blijf kalm	128
Wees niet vaag	128
Vermijd bombardementen	128
Hoed je voor ‘altijd’ en ‘nooit’	129
Vat het niet persoonlijk op	129
De veldslag is verloren, maar de oorlog nog niet	130
Hoofdstuk 9: Stressbestendig leven en werken	131
Minder stress op het werk	132
Symptomen van werkstress	132
Je zondagavond- en maandagochtendstress te boven komen	133
Stressverminderende technieken toepassen	134
Een stressbestendige werkruimte creëren	136
Deel je tijd goed in	137

Voed je lichaam (en je geest)	137
Ontspannen thuiskomen	140
Een stressbestendig leven leiden	141
Maak er een gewoonte van	141
Een stok achter de deur	143
Je eigen oase vinden	144
Benadruk de positieve dingen	144
Doe iets, 't maakt niet uit wat	146
Ga er even tussenuit	148
Leef bedachtzaam, in het heden	150
Neem je plezier serieus	151
Hoofdstuk 10: Tien gewoonten van stressvrije mensen	153
Weten hoe je kunt ontspannen	153
Verstandig eten en veel bewegen	154
Voldoende en regelmatig slapen	154
Geen zorgen over futiliteiten	155
Niet te vaak boos worden	155
Leid een georganiseerd leven	155
Deel je tijd efficiënt in	155
Zorg voor ondersteuning	156
Houd je waarden in ere	156
Gebruik je gevoel voor humor	156
Index	157

Inleiding

Bijna iedereen heeft het gevoel dat hij te veel stress te heeft. Ik hoor mensen dagelijks klagen over de stress die hen te veel wordt, hun het plezier in het leven ontnemt en tot ontevredenheid leidt. Stressoren kunnen de vorm aannemen van een hoge werkdruk, financiële zorgen, tijdgebrek of eisen die er als gezinslid aan je worden gesteld. Of je ondervindt de gevolgen van specifieke stressoren, zoals een ziekte, werkloosheid, een baby of een hypotheek.

Wat ook de oorzaak is van je stress, het zou best helpen als je een gids had, nietwaar? Je kunt je stress namelijk beheersen of zelfs grotendeels uitbannen. Je hebt daar een gereedschapskist voor nodig die rijk gevuld is met technieken, strategieën en tactieken. Die vind je in dit boek.

Over dit boek

De kleine Ontstressen voor Dummies biedt je de kennis en de vaardigheden die je nodig hebt om op een effectieve manier de stress in je leven te beperken en ermee om te gaan. Bijna alle belangrijke aspecten van het omgaan met stress worden erin behandeld. Zo ga je beter begrijpen waar je stress vandaan komt, welke invloed die op je heeft en, belangrijker nog, wat je eraan kunt doen. Je leert hoe je je lichaam kunt ontspannen, je geest tot rust kunt laten komen en de spanning die voortvloeit uit te veel stress kunt laten wegstromen. Je leert je boosheid te controleren, je minder

zorgen te maken en een levensstijl te ontwikkelen die je beter bestand maakt tegen stress.

Het is niet mogelijk om met één idee of techniek je stress als sneeuw voor de zon te doen verdwijnen, en niet iedere techniek of aanpak werkt voor iedereen even goed. Je moet je eigen pakket samenstellen van ideeën en methoden die je in de verschillende aspecten van je leven kunt integreren. Dat kan gaan van letten op wat je eet tot de stoel waarin je zit, van hoeveel je slaapt tot de manier waarop je je rondtollende gedachten stilzet. Effectief omgaan met stress komt eigenlijk neer op het effectief inrichten van je leven. Daarom vind je in dit boek een hele waaier aan manieren om met stress om te gaan. Je kunt je gereedschapskist vullen met de technieken uit dit boek, zodat ze voor het grijpen liggen als je ze nodig hebt. Het leren omgaan met stress is een doorlopend proces dat je enige tijd – en inspanning – zal kosten, en dat zeer de moeite waard is. Veel succes!

Wegwijzers

Ik maak gebruik van een aantal manieren om je het lezen van dit boek gemakkelijker te maken:

- » *Cursieve tekst* benadrukt nieuwe termen, die ik vervolgens omschrijf.
- » **Vette tekst** duidt op belangrijke termen in opsommingen en op de delen van de opsomming die actie vereisen.
- » Wanneer ik een onderwerp makkelijker toegankelijk wil maken, geef ik de essentie ervan puntsgewijs weer (zoals in dit geval), zodat je niet te veel tekst voorgeschoteld krijgt.

Wat je niet hoeft te lezen

Je hoeft niet alles in dit boek te lezen. Ik heb her en der met wat kadertjes gestrooid waarin je extra informatie vindt, interessante weetjes en voorbeelden die je hopelijk op een amusante wijze informeren. Ze zijn bedoeld om het geheel wat op te fleuren. Als je haast hebt kun je ze voor later bewaren.

Pictogrammen in dit boek

In dit boek staan in de marge vaak kleine ronde tekeningetjes die je aandacht vestigen op verschillende details in de tekst, zogenaamde pictogrammen. Ze betekenen het volgende:

TIP

Ik gebruik dit pictogram om je op een uitzonderlijk nuttig idee te wijzen of als ik je een speciale techniek ga voorstellen om met stress om te gaan.

BELANGRIJK

Dit pictogram kom je tegen als ik iets vertel waarvan ik denk dat het nuttig is om te onthouden en wanneer ik je vraag om je eigen situatie te beoordelen, je stressniveau te bepalen enzovoorts.

PAS OP

Als ik je ergens voor wil waarschuwen, begin ik met dit pictogram te strooien.

TECHNISCHE
INFO

Met dit symbool geef ik een gedetailleerdere technische uitleg. Sla dit gerust over als je niet dieper wilt graven.

Hoe nu verder?

Je kunt dit boek van begin tot eind lezen, maar dat hoeft niet per se. Je kunt overal beginnen waar je wilt, want het meeste materiaal staat op zichzelf en is onafhankelijk van de overige hoofdstukken. Een uitzondering hierop vormen de hoofdstukken 3 en 4, die essentieel zijn en van toepassing op verschillende andere hoofdstukken. Probeer deze hoofdstukken in een vroeg stadium te lezen.

Probeer niet al het gepresenteerde materiaal in één keer onder de knie te krijgen. Ook niet in twee keer. Het kost tijd en vergt oefening om vertrouwd te raken met de vele methodes. Haast je dus niet. Veel van je stressverwekkende gewoontes hebben er lang over gedaan om tot volle wasdom te komen, dus je kunt niet verwachten er in één klap vanaf te zijn. Besteed dagelijks wat tijd aan een aspect van je omgaan met stress, al is het maar een paar minuten. Veel van die minuten kunnen uiteindelijk resulteren in een imposante reeks technieken om de stress de baas te worden.

Bepalen waar je stress vandaan komt**Begrijpen welke invloed stress op je heeft****Weten wat stress is****Een stressmodel bekijken**

Hoofdstuk 1

Inzicht in stress krijgen

Voel je je de laatste tijd gestrester dan anders? Ben je sneller uitgeput dan normaal? Maak je je meer zorgen? Als je vandaag de dag meer stress voelt, ben je niet de enige. Er zijn hele volksstammen die overbelast zijn. Gelukkig kun je veel stress in je leven verminderen of uitbannen en kun je heel goed leren leven met de overgebleven stress.

In dit hoofdstuk ontdek je waar jouw stress vandaan komt, leer je tekenen en symptomen van stress herkennen en lees je hoe stress je ziek kan maken. Ook leg ik uit wat stress eigenlijk is, en hoe je stress kunt aanpakken.